

บทที่ 5

สรุป และข้อเสนอแนะ

(Conclusion and recommendation)

การวิจัย เรื่อง “การศึกษาภาพอนาคตของสื่อมวลชนในบทบาทการสร้างเสริมคุณค่าข้าวหอมมะลิไทย” มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อทราบบทบาทของสื่อมวลชน ในการสร้างและส่งเสริมคุณค่าให้กับข้าวหอมมะลิไทย 2) เพื่อทราบแนวทางในการพัฒนาบทบาทของสื่อมวลชน ในการสร้างและส่งเสริมคุณค่าให้กับข้าวหอมมะลิไทย 3) เพื่อทราบภาพอนาคตของสื่อมวลชนในบทบาทการสร้างเสริมคุณค่าให้กับข้าวหอมมะลิไทย โดยผู้เชี่ยวชาญที่ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อสารมวลชน จำนวนทั้งสิ้น 20 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามปลายเปิดและแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ มาวิเคราะห์ตามแบบการวิจัยเชิงอนาคต (Future Research) โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi technique) สถิติที่ใช้ คือ ค่ามัธยฐาน (median) และค่าพิสัยอินเทอร์ควอไทล์ (interquartile range)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย เรื่อง “การศึกษาภาพอนาคตของสื่อมวลชนในบทบาทการสร้างเสริมคุณค่าข้าวหอมมะลิไทย” พบว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อภาพอนาคตของสื่อมวลชนในบทบาทการสร้างเสริมคุณค่าข้าวหอมมะลิไทย สรุปได้ดังนี้

ด้านคุณค่าข้าวหอมมะลิ พบว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อภาพอนาคตของสื่อมวลชนในบทบาทการสร้างเสริมคุณค่าข้าวหอมมะลิไทยในระดับมากที่สุด คือ ควรส่งเสริมให้คนไทยตระหนักว่าข้าวหอมมะลิเป็นพืชประจำถิ่นของไทย ควรส่งเสริมให้รู้ว่าคุณค่าของข้าวหอมมะลิเป็นเอกลักษณ์ของสายพันธุ์ข้าวหอมมะลิไทย ควรเผยแพร่ให้ทั่วโลกรู้ว่าข้าวหอมมะลิเป็นข้าวที่มีความอร่อยที่สุดในโลก และควรรณรงค์ให้คนไทยรู้สึก รัก และหวงแหน ว่าข้าวหอมมะลิเป็นข้าวของคนไทย ในระดับรองลงมาคือในระดับมาก คือ ควรส่งเสริมให้ข้าวหอมมะลิเป็นเอกลักษณ์ของข้าวไทย ควรสร้างเอกลักษณ์เฉพาะให้กับข้าวหอมมะลิว่า เป็นข้าวที่ต้องปลูกในประเทศไทยเท่านั้น จึงจะได้กลิ่นและรสชาติที่หอมเหมือนดอกมะลิ

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อบทบาทของสื่อมวลชนในการส่งเสริมคุณค่าข้าวหอมมะลิไทย จากแบบสอบถามรอบที่สาม พบว่า ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่สอดคล้องกันคือ ควรส่งเสริมให้คนไทยตระหนักว่าข้าวหอมมะลิเป็นพืชประจำถิ่นของไทย ควรส่งเสริมให้ข้าวหอมมะลิเป็นเอกลักษณ์ของข้าวไทย ควรเผยแพร่ให้ทั่วโลกรู้ว่าข้าวหอมมะลิเป็นข้าวที่มีความอร่อยที่สุดในโลก ควรรณรงค์ให้คนไทยรู้สึก รักและหวงแหน ว่าข้าวหอมมะลิเป็นข้าวของคนไทย ควรสร้างเอกลักษณ์เฉพาะให้กับข้าวหอมมะลิว่า เป็นข้าวที่ต้องปลูกในประเทศไทยเท่านั้น จึงจะได้กลิ่นและรสชาติที่หอมเหมือนดอกมะลิ และความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่ไม่สอดคล้องกัน คือ ควรส่งเสริมให้รู้ว่าคุณค่าของข้าวหอมมะลิเป็นเอกลักษณ์ของสายพันธุ์ข้าวหอมมะลิไทย

ด้านความเกี่ยวพันกับสังคม พบว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อบทบาทของสื่อมวลชนในการส่งเสริมคุณค่าข้าวหอมมะลิไทย จากแบบสอบถามรอบที่สาม ที่ต้องการให้เกิดในระดับมากที่สุด คือ ควรส่งเสริมให้ข้าวหอมมะลิเป็นทรัพยากรที่มีค่าของประเทศไทย เช่นเดียวกับทองหรือน้ำมัน รองลงมาคือในระดับมาก คือ ควรกระตุ้นให้รัฐบาลเห็นความสำคัญ และให้อาชีพทำนาเป็นอาชีพสงวนของคนไทย ควรกระตุ้นให้คนไทยตระหนักว่าข้าวหอมมะลิไทยเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของชาติไทย ควรกระตุ้นให้ตระหนักว่าข้าวหอมมะลิมีความเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตของชาวนาไทย ควรกระตุ้นให้คนไทยตระหนักว่า อาชีพทำนาก่อให้เกิด ขนบธรรมเนียม ประเพณีวัฒนธรรม อันเกี่ยวข้องกับ การประกอบอาชีพการทำนาข้าวมาก หมายควรค่าแก่การอนุรักษ์ ควรกระตุ้นให้เกิดการอนุรักษ์และรักษาศิลปะหลากหลายแขนงที่เกี่ยวข้องกับการทำนา เช่น การละเล่น การแสดง เครื่องจักสานพิธีกรรม ฯลฯ ควรกระตุ้นให้เกิดการสืบทอดและรักษาไว้ซึ่งประเพณี เช่น การแห่นางแมวเพื่อขอฝน การบูชาพระแม่โพสพ ฯลฯ

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อบทบาทของสื่อมวลชนในการส่งเสริมคุณค่าข้าวหอมมะลิไทย จากแบบสอบถามรอบที่สาม พบว่า ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่สอดคล้องกันคือควรส่งเสริมให้ข้าวหอมมะลิเป็นทรัพยากรที่มีค่าของประเทศไทย เช่นเดียวกับทองหรือน้ำมัน ควรกระตุ้นให้รัฐบาลเห็นความสำคัญ และให้อาชีพทำนาเป็นอาชีพสงวนของคนไทย ควรกระตุ้นให้คนไทยตระหนักว่าข้าวหอมมะลิไทยเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของชาติไทย ควรกระตุ้นให้ตระหนักว่าข้าวหอมมะลิมีความเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตของชาวนาไทย ควรกระตุ้นให้คนไทยตระหนักว่า อาชีพทำนาก่อให้เกิด ขนบธรรมเนียม ประเพณีวัฒนธรรม อันเกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพการทำนาข้าวมาก หมายควรค่าแก่การอนุรักษ์ ควรกระตุ้นให้เกิดการอนุรักษ์และรักษาศิลปะหลากหลายแขนงที่เกี่ยวข้องกับการทำนา เช่น การละเล่น การแสดง เครื่องจักสานพิธีกรรม ฯลฯ ควรกระตุ้นให้เกิดการสืบทอดและรักษาไว้ซึ่งประเพณี เช่น การแห่นางแมวเพื่อขอฝน การบูชาพระแม่โพสพ ฯลฯ

ด้านพันธุ์ข้าว พบว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อบทบาทของสื่อมวลชนในการส่งเสริมคุณค่าข้าวหอมมะลิไทย จากแบบสอบถามรอบที่สาม ที่ต้องการให้เกิดในระดับมากที่สุด ควร

ส่งเสริมให้เกิดการอนุรักษ์และรักษาพันธุ์ข้าวหอมมะลิดั้งเดิมไว้ไม่ให้สูญหาย ควรกระตุ้นให้ทุกภาคส่วนเห็นความสำคัญและตระหนักถึงปัญหาการแย่งชิงทรัพยากรชีวภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้าวหอมมะลิจากชาวต่างชาติ ที่ต้องการให้เกิดรองลงมาคือ ในระดับมาก คือ ควรกระตุ้นให้มีแหล่งจำหน่ายพันธุ์ข้าวหอมมะลิที่ดีให้แก่เกษตรกร ควรส่งเสริมให้เกิดการวิจัยและพัฒนาปรับปรุงพันธุ์ข้าวหอมมะลิให้มีคุณภาพสูงขึ้น ในระดับปานกลาง คือ ควรกระตุ้นผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเพื่อให้เกษตรกรได้พันธุ์ข้าวหอมมะลิที่ดีในการเพาะปลูก

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ที่มีต่อบทบาทของสื่อมวลชนในการส่งเสริมคุณค่าข้าวหอมมะลิไทย จากแบบสอบถามรอบที่สาม พบว่า ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่สอดคล้องกันคือ ควรส่งเสริมให้เกิดการอนุรักษ์และรักษาพันธุ์ข้าวหอมมะลิดั้งเดิมไว้ไม่ให้สูญหาย ควรกระตุ้นให้ทุกภาคส่วนเห็นความสำคัญและตระหนักถึงปัญหาการแย่งชิงทรัพยากรชีวภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้าวหอมมะลิจากชาวต่างชาติ ควรกระตุ้นให้มีแหล่งจำหน่ายพันธุ์ข้าวหอมมะลิที่ดีให้แก่เกษตรกร ควรส่งเสริมให้เกิดการวิจัยและพัฒนาปรับปรุงพันธุ์ข้าวหอมมะลิให้มีคุณภาพสูงขึ้น ควรกระตุ้นผู้ที่เกี่ยวข้อง ทุกฝ่ายเพื่อให้เกษตรกรได้พันธุ์ข้าวหอมมะลิที่ดีในการเพาะปลูก

ด้านระบบการผลิต พบว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อบทบาทของสื่อมวลชนในการส่งเสริมคุณค่าข้าวหอมมะลิไทย จากแบบสอบถามรอบที่สาม ที่ต้องการให้เกิดในระดับมากที่สุด คือ ควรกระตุ้นให้ประชาชนตระหนักถึงภัยธรรมชาติจากภาวะโลกร้อน ควรกระตุ้นให้เกษตรกรตระหนักถึงปัญหาคุณภาพดินและการทำลายหน้าดิน โดยการเผาตอซัง และลดการทำลายหน้าดิน ควรให้ความรู้แก่เกษตรกร ในแนวทางการลดต้นทุนการเพาะปลูกข้าวด้วยวิธีการเพาะปลูกข้าวแบบเกษตรธรรมชาติมากขึ้น ควรให้ความรู้แก่เกษตรกรในเรื่องการบริหารและวางแผนการเพาะปลูกข้าว รวมไปถึงการบริหารแปลงนาให้มีประสิทธิภาพ ควรให้ความรู้แก่เกษตรกรในเรื่องของการเก็บเกี่ยว เพื่อลดการสูญเสียเมล็ดข้าวระหว่างการเก็บเกี่ยว ควรกระตุ้นให้เกิดการถ่ายทอดภูมิปัญญาและองค์ความรู้ต่างๆ ในการเพาะปลูกข้าวจากรุ่นสู่รุ่นอย่างต่อเนื่อง ควรกระตุ้นให้กลุ่มลูกหลานเกษตรกรรู้สึกรัก และห่วงแหนในอาชีพการทำนา และพื้นที่ในการเพาะปลูกข้าว ที่ต้องการให้เกิดรองลงมาคือ ในระดับมาก คือ ควรกระตุ้นให้เกษตรกรตระหนักถึงปัญหาการใช้สารเคมี และรณรงค์ให้เกษตรกรลดการใช้สารเคมีในการกำจัดแมลง วัชพืช และศัตรูพืช

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ที่มีต่อบทบาทของสื่อมวลชนในการส่งเสริมคุณค่าข้าวหอมมะลิไทย จากแบบสอบถามรอบที่สาม พบว่า ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่สอดคล้องกันคือ ควรกระตุ้นให้ประชาชนตระหนักถึงภัยธรรมชาติจากภาวะโลกร้อน ควรกระตุ้นให้เกษตรกรตระหนักถึงปัญหาคุณภาพดินและการทำลายหน้าดิน โดยการเผาตอซัง และลดการทำลายหน้าดิน ควรให้ความรู้แก่เกษตรกร ในแนวทางการลดต้นทุนการเพาะปลูกข้าวด้วยวิธีการเพาะปลูกข้าวแบบเกษตรธรรมชาติมากขึ้น ควรให้ความรู้แก่เกษตรกรในเรื่องการบริหารและวางแผนการเพาะปลูกข้าว รวมไปถึง

ถึงการบริหารแปลงนาให้มีประสิทธิภาพ ควรให้ความรู้แก่เกษตรกรในเรื่องของการเก็บเกี่ยว เพื่อลดการสูญเสียเมล็ดข้าวระหว่างการเก็บเกี่ยว ควรกระตุ้นให้เกิดการถ่ายทอดภูมิปัญญาและองค์ความรู้ต่างๆ ในการเพาะปลูกข้าวจากรุ่นสู่รุ่นอย่างต่อเนื่อง ควรกระตุ้นให้กลุ่มลูกหลานเกษตรกรรู้สึกรัก และห่วงแหนในอาชีพการทำนา และพื้นที่ในการเพาะปลูกข้าว ควรกระตุ้นให้เกษตรกรตระหนักถึงปัญหาการใช้สารเคมี และแรงจูงใจให้เกษตรกรลดการใช้สารเคมีในการกำจัดแมลง วัชพืช และศัตรูพืช

ด้านการตลาด พบว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อบทบาทของสื่อมวลชนในการส่งเสริมคุณค่าข้าวหอมมะลิไทย จากแบบสอบถามรอบที่สาม ที่ต้องการให้เกิดในระดับมากที่สุด คือ ควรติดตามข่าวสารเกี่ยวกับความไม่เป็นธรรมทางการตลาดที่เกษตรกรได้รับ เช่น การโกงน้ำหนัก การกดราคา เพื่อเป็นการป้องปราม กระตุ้นภาครัฐในการแก้ไขปัญหาด้านการขนส่งและการเชื่อมโยงตลาดที่ไม่สมบูรณ์ ให้พัฒนาขึ้น ที่ต้องการให้เกิดรองลงมาคือ ในระดับมาก คือ ควรกระตุ้นให้ทุกภาคส่วนตระหนักถึงปัญหาการผลิตข้าวไม่ตรงกับความต้องการของตลาด อาทิ ข้าวไม่ปลอดสารพิษ มีการปลอมปน รวมไปถึงการให้ความรู้แก่เกษตรกรในการผลิตข้าวได้ตรงกับความต้องการของตลาด ควรส่งเสริมให้เกษตรกรสามารถแปรรูปผลผลิตของตนเองเพื่อเพิ่มมูลค่า และส่งเสริมให้มีเครื่องหมายการค้า

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ที่มีต่อบทบาทของสื่อมวลชนในการส่งเสริมคุณค่าข้าวหอมมะลิไทย จากแบบสอบถามรอบที่สาม พบว่า ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่สอดคล้องกัน คือ ควรติดตามข่าวสารเกี่ยวกับความไม่เป็นธรรมทางการตลาดที่เกษตรกรได้รับ เช่น การโกงน้ำหนัก การกดราคา เพื่อเป็นการป้องปราม กระตุ้นภาครัฐในการแก้ไขปัญหาด้านการขนส่งและการเชื่อมโยงตลาดที่ไม่สมบูรณ์ ให้พัฒนาขึ้น ที่ต้องการให้เกิดรองลงมาคือ ในระดับมาก คือ ควรกระตุ้นให้ทุกภาคส่วนตระหนักถึงปัญหาการผลิตข้าวไม่ตรงกับความต้องการของตลาด อาทิ ข้าวไม่ปลอดสารพิษ มีการปลอมปน รวมไปถึงการให้ความรู้แก่เกษตรกรในการผลิตข้าวได้ตรงกับความต้องการของตลาด ควรส่งเสริมให้เกษตรกรสามารถแปรรูปผลผลิตของตนเองเพื่อเพิ่มมูลค่า และส่งเสริมให้มีเครื่องหมายการค้า

ด้านวิถีชีวิตชาวนา พบว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อบทบาทของสื่อมวลชนในการส่งเสริมคุณค่าข้าวหอมมะลิไทย จากแบบสอบถามรอบที่สาม ที่ต้องการให้เกิดในระดับมากที่สุด คือ ควรกระตุ้นเกษตรกรหันมาเพาะปลูกข้าวแบบดั้งเดิมมากกว่าการใช้เทคโนโลยีใหม่หรือสารเคมี ที่ต้องการให้เกิดรองลงมาคือ ในระดับมาก คือ ควรกระตุ้นให้คนในสังคมตระหนักถึงการอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรม ประเพณี เกี่ยวกับข้าวรวมทั้งการสืบทอดวัฒนธรรม ประเพณีให้อยู่คู่กับวิถีชีวิตชาวนาไทย

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ที่มีต่อบทบาทของสื่อมวลชนในการส่งเสริมคุณค่าข้าวหอมมะลิไทย จากแบบสอบถามรอบที่สาม พบว่า ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่สอดคล้องกัน

คือ ควรกระตุ้นเกษตรกรหันมาเพาะปลูกข้าวแบบดั้งเดิมมากกว่าการใช้เทคโนโลยีใหม่หรือสารเคมี ที่ต้องการให้เกิดรองลงมาคือ ในระดับมาก คือ ควรกระตุ้นให้คนในสังคมตระหนักถึงการอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรม ประเพณี เกี่ยวกับข้าวรวมทั้งการสืบทอดวัฒนธรรม ประเพณีให้อยู่คู่กับวิถีชีวิตชาวนาไทย

ด้านแนวโน้มประเด็นความสนใจของสื่อมวลชน พบว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อบทบาทของสื่อมวลชนในการส่งเสริมคุณค่าข้าวหอมมะลิไทย จากแบบสอบถามรอบที่สาม ที่ต้องการให้เกิดในระดับมากที่สุด คือ สื่อมวลชนควรให้ความสำคัญและติดตามสถานการณ์การแข่งขันชิงทรัพยากรชีวภาพจากของชาวต่างชาติ ที่ต้องการให้เกิดรองลงมาคือ ในระดับมาก คือ ควรกระตุ้นให้ทุกภาคส่วนตระหนักถึงสถานการณ์การแข่งขันในตลาดข้าวของประเทศเวียดนามและประเทศในภูมิภาคอาเซียน สื่อมวลชนควรให้ความสำคัญและติดตามสถานการณ์ปัญหาการปลอมปนข้าวหอมมะลิในตลาดข้าว สื่อมวลชนควรให้ความสำคัญ และติดตามสถานการณ์กระบวนการผลิตข้าวที่ปลอดสารเคมี/การผลิตข้าวแบบเกษตรอินทรีย์ สื่อมวลชนควรให้ความสำคัญในการปลูกจิตสำนึกให้เกษตรกรเห็นคุณค่าของข้าวหอมมะลิว่าเป็นข้าวของคนไทย สื่อมวลชนควรให้ความสำคัญและติดตามสถานการณ์ปริมาณพื้นที่ปลูกข้าวที่ลดลงและกระตุ้นให้เกษตรกรรู้สึกรักและหวงแหนพื้นที่ปลูกข้าว สื่อมวลชนควรให้ความสำคัญ เฝ้าระวัง และติดตามสถานการณ์การคุกคามพื้นที่เกษตรกรรมของคนต่างชาติ สื่อมวลชนควรให้ความสำคัญและติดตามสถานการณ์การอนุรักษ์พื้นที่เกษตร โดยเฉพาะพื้นที่ปลูกข้าว สื่อมวลชนควรให้ความสำคัญติดตามสถานการณ์และกระตุ้นรัฐบาลเพื่อประกาศให้อาชีพทำนาเป็นอาชีพของคนไทย

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ที่มีต่อบทบาทของสื่อมวลชนในการส่งเสริมคุณค่าข้าวหอมมะลิไทย จากแบบสอบถามรอบที่สาม พบว่า ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่สอดคล้องกันคือ สื่อมวลชนควรให้ความสำคัญและติดตามสถานการณ์การแข่งขันชิงทรัพยากรชีวภาพจากของชาวต่างชาติ ควรกระตุ้นให้ทุกภาคส่วนตระหนักถึงสถานการณ์การแข่งขันในตลาดข้าวของประเทศเวียดนามและประเทศในภูมิภาคอาเซียน สื่อมวลชนควรให้ความสำคัญและติดตามสถานการณ์ปัญหาการปลอมปนข้าวหอมมะลิในตลาดข้าว สื่อมวลชนควรให้ความสำคัญ และติดตามสถานการณ์กระบวนการผลิตข้าวที่ปลอดสารเคมี/การผลิตข้าวแบบเกษตรอินทรีย์ สื่อมวลชนควรให้ความสำคัญในการปลูกจิตสำนึกให้เกษตรกรเห็นคุณค่าของข้าวหอมมะลิว่าเป็นข้าวของคนไทย สื่อมวลชนควรให้ความสำคัญและติดตามสถานการณ์ปริมาณพื้นที่ปลูกข้าวที่ลดลง และกระตุ้นให้เกษตรกรรู้สึกรักและหวงแหนพื้นที่ปลูกข้าว สื่อมวลชนควรให้ความสำคัญ เฝ้าระวัง และติดตามสถานการณ์การคุกคามพื้นที่เกษตรกรรมของคนต่างชาติ สื่อมวลชนควรให้ความสำคัญและติดตามสถานการณ์การอนุรักษ์พื้นที่เกษตร โดยเฉพาะพื้นที่ปลูกข้าว สื่อมวลชนควรให้ความสำคัญติดตามสถานการณ์และกระตุ้นรัฐบาลเพื่อประกาศให้อาชีพทำนาเป็นอาชีพของคนไทย

ด้านบทบาทของสื่อมวลชนในการสร้างเสริมคุณค่าให้กับข้าวหอมมะลิ พบว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ที่มีต่อบทบาทของสื่อมวลชนในการส่งเสริมคุณค่าข้าวหอมมะลิไทยจากแบบสอบถามรอบที่สาม ที่ต้องการให้เกิดในระดับมากที่สุด คือ สื่อมวลชนควรมีความร่วมมือและประสานความคิด โดยมุ่งประโยชน์ของประเทศเป็นสำคัญในการปกป้องพันธุ์ข้าวหอมมะลิ สื่อมวลชนควรมีบทบาทในการปลูกฝังค่านิยมในการหวงแหนพืชพันธุ์และทรัพยากรชาติ สื่อมวลชนควรตระหนักถึงความสำคัญของข้าวต่อระบบเศรษฐกิจ ที่ต้องการให้เกิดรองลงมาคือ ในระดับมาก คือ สื่อมวลชนควรเอาใจใส่ และมีความต่อเนื่องในการนำเสนอข่าวความเคลื่อนไหวทางด้านการเกษตรของไทย สื่อมวลชนควรมีบทบาทในการปกป้อง ใฝ่ระวัง ป้องกันและรักษาพันธุ์ข้าวหอมมะลิและอาชีพการทำนาข้าวอย่างชัดเจน สื่อมวลชนควรมีส่วนในการชี้ให้เห็นความสำคัญของพันธุ์ข้าวหอมมะลิ สื่อมวลชนควรมีส่วนในการเผยแพร่ความรู้เรื่องข้าวหอมมะลิไทย สื่อมวลชนควรมีส่วนในการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณี อันเนื่องมาจากวิถีชีวิตการทำนา

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ที่มีต่อบทบาทของสื่อมวลชนในการส่งเสริมคุณค่าข้าวหอมมะลิไทย จากแบบสอบถามรอบที่สาม พบว่า ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่สอดคล้องกัน คือ สื่อมวลชนควรมีความร่วมมือและประสานความคิด โดยมุ่งประโยชน์ของประเทศเป็นสำคัญในการปกป้องพันธุ์ข้าวหอมมะลิ สื่อมวลชนควรมีบทบาทในการปลูกฝังค่านิยมในการหวงแหนพืชพันธุ์และทรัพยากรชาติ สื่อมวลชนควรตระหนักถึงความสำคัญของข้าวต่อระบบเศรษฐกิจ สื่อมวลชนควรเอาใจใส่ และมีความต่อเนื่องในการนำเสนอข่าวความเคลื่อนไหวทางด้านการเกษตรของไทย สื่อมวลชนควรมีบทบาทในการปกป้อง ใฝ่ระวัง ป้องกันและรักษาพันธุ์ข้าวหอมมะลิและอาชีพการทำนาข้าวอย่างชัดเจน สื่อมวลชนควรมีส่วนในการชี้ให้เห็นความสำคัญของพันธุ์ข้าวหอมมะลิ สื่อมวลชนควรมีส่วนในการเผยแพร่ความรู้เรื่องข้าวหอมมะลิไทย สื่อมวลชนควรมีส่วนในการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณี อันเนื่องมาจากวิถีชีวิตการทำนา

ผลการวิจัย ด้านภาพอนาคตของสื่อมวลชนในบทบาทการทำหน้าที่ของสื่อมวลชนเพื่อสร้างเสริมคุณค่าให้กับข้าวหอมมะลิไทย ตามแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชน 3 ประการ คือ 1) การทำหน้าที่เป็นผู้พิทักษ์ 2) การทำหน้าที่เป็นผู้ให้ความหมาย 3) การทำหน้าที่เป็นผู้ตอบสนองความต้องการของสังคม สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. บทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนในการเป็นผู้พิทักษ์ พบว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ที่มีต่อบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนในการสร้างเสริมคุณค่าข้าวหอมมะลิไทย จากแบบสอบถามรอบที่สาม ที่ต้องการให้เกิดในระดับมากที่สุด คือ ควรส่งเสริมให้คนไทยตระหนักว่าข้าวหอมมะลิเป็นพืชประจำถิ่นของไทย ควรณรงค์ให้คนไทยรู้จัก รัก และหวงแหน ว่าข้าวหอมมะลิเป็นข้าวของคนไทย ควรส่งเสริมให้เกิดการอนุรักษ์และรักษาพันธุ์ข้าวหอมมะลิดั้งเดิมไว้ไม่ให้สูญหาย ควรกระตุ้นให้ทุกภาคส่วนเห็นความสำคัญและตระหนักถึงปัญหาการแย่งชิงทรัพยากรชีวภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้าวหอม

มะลิจากชาวต่างชาติ ควรกระตุ้นให้กลุ่มลูกหลานเกษตรกรรู้สึกรัก และหวงแหนในอาชีพการทำนา และพื้นที่ในการเพาะปลูกข้าว ควรติดตามข่าวสารเกี่ยวกับความไม่เป็นธรรมทางการตลาดที่เกษตรกรได้รับ เช่น การโก่งน้ำหนักราคา เพื่อเป็นการป้องปราม ควรติดตามสถานการณ์เกี่ยวกับสัญญาซื้อขายที่ไม่เป็นธรรมแก่เกษตรกรและกระตุ้นให้เกิดการซื้อขายล่วงหน้าในตลาด ควรกระตุ้นเกษตรกรหันมาเพาะปลูกข้าวแบบดั้งเดิมมากกว่าการใช้เทคโนโลยีใหม่หรือสารเคมี สื่อมวลชนควรให้ความสำคัญและติดตามสถานการณ์การแข่งขันทรัพยากรชีวภาพของชาวต่างชาติ สื่อมวลชนควรมีบทบาทในการปลูกฝังค่านิยมในการหวงแหนพืชพันธุ์และทรัพยากรธรรมชาติ สื่อมวลชนควรมีส่วนในการชี้ให้เห็นความสำคัญของพันธุ์ข้าวหอมมะลิ รองลงมาในระดับมาก คือ ควรส่งเสริมให้คนไทยตระหนักว่าข้าวหอมมะลิเป็นเอกลักษณ์ของข้าวไทย ควรกระตุ้นให้คนไทยตระหนักว่าอาชีพทำนาก่อให้เกิดขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมอันเกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพการทำนาข้าวมากมายควรค่าแก่การอนุรักษ์ ควรกระตุ้นให้เกิดการอนุรักษ์และรักษาศิลปะหลากหลายแขนงที่เกี่ยวข้องกับการทำนา เช่น การละเล่น การแสดง เครื่องจักสาน พิธีกรรม ฯลฯ ควรกระตุ้นให้เกิดการสืบทอดและรักษาไว้ซึ่งประเพณี เช่น การแห่นางแมวเพื่อขอฝน การบูชาพระแม่โพสพ ฯลฯ ควรกระตุ้นให้คนในสังคมตระหนักถึงการอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรม ประเพณี เกี่ยวกับข้าว รวมทั้งการสืบทอดวัฒนธรรมประเพณีให้อยู่คู่กับวิถีชีวิตชาวนาไทย สื่อมวลชนควรให้ความสำคัญในการปลูกจิตสำนึกให้เกษตรกรเห็นคุณค่าของข้าวหอมมะลิว่าเป็นข้าวของคนไทย สื่อมวลชนควรให้ความสำคัญเฝ้าระวัง และติดตามสถานการณ์การคุกคามพื้นที่เกษตรกรรมของคนต่างชาติ สื่อมวลชนควรให้ความสำคัญติดตามสถานการณ์และกระตุ้นรัฐบาล เพื่อประกาศให้อาชีพทำนาเป็นอาชีพของคนไทย สื่อมวลชนควรมีบทบาทในการปกป้อง เฝ้าระวัง ป้องกัน และรักษาพันธุ์ข้าวหอมมะลิและอาชีพการทำนาข้าวอย่างชัดเจน ในระดับปานกลาง คือ สื่อมวลชนควรให้ความสำคัญและติดตามสถานการณ์ปริมาณพื้นที่ปลูกข้าวที่ลดลง และกระตุ้นให้เกษตรกรรู้สึกรักและหวงแหนพื้นที่ปลูกข้าว สื่อมวลชนควรให้ความสำคัญและติดตามสถานการณ์การอนุรักษ์พื้นที่เกษตร โดยเฉพาะพื้นที่ปลูกข้าว

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ที่มีต่อบทบาทของสื่อมวลชนในการส่งเสริมคุณค่าข้าวหอมมะลิไทย จากแบบสอบถามรอบที่สาม พบว่า ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญสอดคล้องกันทุกข้อ คือ ควรส่งเสริมให้คนไทยตระหนักว่าข้าวหอมมะลิเป็นพืชประจำถิ่นของไทย ควรณรงค์ให้คนไทยรู้สึก รัก และหวงแหน ว่าข้าวหอมมะลิเป็นข้าวของคนไทย ควรส่งเสริมให้เกิดการอนุรักษ์และรักษาพันธุ์ข้าวหอมมะลิดั้งเดิมไว้ไม่ให้สูญหาย ควรกระตุ้นให้ทุกภาคส่วนเห็นความสำคัญและตระหนักถึงปัญหาการแย่งชิงทรัพยากรชีวภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้าวหอมมะลิจากชาวต่างชาติ ควรกระตุ้นให้กลุ่มลูกหลานเกษตรกรรู้สึกรัก และหวงแหนในอาชีพการทำนา และพื้นที่ในการเพาะปลูกข้าว ควรติดตามข่าวสารเกี่ยวกับความไม่เป็นธรรมทางการตลาดที่เกษตรกรได้รับ เช่น การโก่งน้ำหนักราคา เพื่อเป็นการป้องปราม ควรติดตามสถานการณ์เกี่ยวกับสัญญาซื้อขายที่ไม่เป็นธรรมแก่

เกษตรกรและกระตุ้นให้เกิดการซื้อขายล่วงหน้าในตลาด ควรกระตุ้นเกษตรกรหันมาเพาะปลูกข้าวแบบดั้งเดิมมากกว่าการใช้เทคโนโลยีใหม่หรือสารเคมี สื่อมวลชนควรให้ความสำคัญและติดตามสถานการณ์การแข่งขันทรัพยากรชีวภาพของชาวต่างชาติ สื่อมวลชนควรมีบทบาทในการปลูกฝังค่านิยมในการหวงแหนพืชพันธุ์และทรัพยากรธรรมชาติ สื่อมวลชนควรมีส่วนในการชี้ให้เห็นความสำคัญของพันธุ์ข้าวหอมมะลิ ควรส่งเสริมให้คนไทยตระหนักว่าข้าวหอมมะลิเป็นเอกลักษณ์ของข้าวไทย ควรกระตุ้นให้คนไทยตระหนักว่าอาชีพทำนาก่อให้เกิด ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมอันเกี่ยวข้องกับประกอบอาชีพการทำนาข้าวมากมายควรค่าแก่การอนุรักษ์ ควรกระตุ้นให้เกิดการอนุรักษ์และรักษาศิลปะหลากหลายแขนงที่เกี่ยวข้องกับการทำนา เช่น การละเล่น การแสดง เครื่องจักสาน พิธีกรรม ฯลฯ ควรกระตุ้นให้เกิดการสืบทอดและรักษาไว้ซึ่งประเพณี เช่น การแห่นางแมวเพื่อขอฝน การบูชาพระแม่โพสพ ฯลฯ ควรกระตุ้นให้คนไทยในสังคมตระหนักถึงการอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรม ประเพณีเกี่ยวกับข้าว รวมทั้งการสืบทอดวัฒนธรรม ประเพณีให้อยู่คู่กับวิถีชีวิตชาวนาไทย สื่อมวลชนควรให้ความสำคัญในการปลูกจิตสำนึกให้เกษตรกรเห็นคุณค่าของข้าวหอมมะลิว่าเป็นข้าวของคนไทย สื่อมวลชนควรให้ความสำคัญเฝ้าระวัง และติดตามสถานการณ์การคุกคามพื้นที่เกษตรกรรมของคนต่างชาติ สื่อมวลชนควรให้ความสำคัญติดตามสถานการณ์และกระตุ้นรัฐบาล เพื่อประกาศให้อาชีพทำนาเป็นอาชีพของคนไทย สื่อมวลชนควรมีบทบาทในการปกป้อง เฝ้าระวัง ป้องกัน และรักษาพันธุ์ข้าวหอมมะลิและอาชีพการทำนาข้าวอย่างชัดเจน สื่อมวลชนควรให้ความสำคัญและติดตามสถานการณ์ปริมาณพื้นที่ปลูกข้าวที่ลดลง และกระตุ้นให้เกษตรกรรู้สึกรักและหวงแหนพื้นที่ปลูกข้าว สื่อมวลชนควรให้ความสำคัญและติดตามสถานการณ์การอนุรักษ์พื้นที่เกษตร โดยเฉพาะพื้นที่ปลูกข้าว

2. บทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนในการให้ความหมาย พบว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนในการสร้างเสริมคุณค่าข้าวหอมมะลิไทย จากแบบสอบถามรอบที่สาม ที่ต้องการให้เกิดมากที่สุด คือ ควรส่งเสริมให้ทั่วโลกรู้ว่าความหอมของข้าวหอมมะลิเป็นเอกลักษณ์ของสายพันธุ์ข้าวหอมมะลิไทย ควรเผยแพร่ให้ทั่วโลกรู้ว่าข้าวหอมมะลิเป็นข้าวที่มีความอร่อยที่สุดในโลก ควรกระตุ้นให้ประชาชนตระหนักถึงภัยธรรมชาติจากภาวะโลกร้อน ควรกระตุ้นให้เกษตรกรตระหนักถึงปัญหาคุณภาพดินและการทำลายหน้าดิน โดยการเผาตอซัง และลดการทำลายหน้าดิน ควรให้ความรู้แก่เกษตรกร ในแนวทางการลดต้นทุนการเพาะปลูกข้าว ด้วยวิธีการเพาะปลูกข้าวแบบเกษตรธรรมชาติมากขึ้น ควรให้ความรู้แก่เกษตรกรในเรื่องการบริหารและวางแผนการเพาะปลูกข้าว รวมไปถึงการบริหารแปลงให้มีประสิทธิภาพ ควรให้ความรู้แก่เกษตรกรในเรื่องของการเก็บเกี่ยว เพื่อลดการสูญเสียเมล็ดข้าวระหว่างการเก็บเกี่ยว ควรกระตุ้นให้เกิดการถ่ายทอดภูมิปัญญาและองค์ความรู้ต่างๆ ในการเพาะปลูกข้าว จากรุ่นสู่รุ่นอย่างต่อเนื่อง รองลงมา คือ ในระดับมาก คือควรสร้างเอกลักษณ์เฉพาะให้กับข้าวหอมมะลิว่า เป็นข้าวที่ต้องปลูกในประเทศไทยเท่านั้น จึงจะได้กลิ่นและรสชาติที่หอมเหมือนดอกมะลิ ควรกระตุ้นให้ตระหนักว่าข้าวหอมมะลิมีความเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตของชาวนาไทย ควรกระตุ้น

ให้เกษตรกรตระหนักถึงปัญหา การใช้สารเคมีและรณรงค์ให้เกษตรกรลดการใช้สารเคมีในการกำจัดแมลง วัชพืช และศัตรูพืช สื่อมวลชนควรมีส่วนในการเผยแพร่ความรู้เรื่องข้าวหอมมะลิไทย

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อบทบาทของสื่อมวลชนในการส่งเสริมคุณค่าข้าวหอมมะลิไทย จากแบบสอบถามรอบที่สาม พบว่า ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญสอดคล้องกันทุกข้อ คือ ควรส่งเสริมให้ทั่วโลกรู้ว่าความหอมของข้าวหอมมะลิเป็นเอกลักษณ์ของสายพันธุ์ข้าวหอมมะลิไทย ควรเผยแพร่ให้ทั่วโลกรู้ว่าข้าวหอมมะลิเป็นข้าวที่มีความอร่อยที่สุดในโลก ควรกระตุ้นให้ประชาชนตระหนักถึงภัยธรรมชาติจากภาวะโลกร้อน ควรกระตุ้นให้เกษตรกรตระหนักถึงปัญหาคูณภาพดินและการทำลายหน้าดิน โดยการเผาตอซัง และลดการทำลายหน้าดิน ควรให้ความรู้แก่เกษตรกร ในแนวทางการลดต้นทุนการเพาะปลูกข้าว ด้วยวิธีการเพาะปลูกข้าวแบบเกษตรธรรมชาติมากขึ้น ควรให้ความรู้แก่เกษตรกรในเรื่องการบริหารและวางแผนการเพาะปลูกข้าวรวมถึงการบริหารแปลงให้มีประสิทธิภาพ ควรให้ความรู้แก่เกษตรกรในเรื่องของการเก็บเกี่ยว เพื่อลดการสูญเสียเมล็ดข้าวระหว่างการเก็บเกี่ยว ควรกระตุ้นให้เกิดการถ่ายทอดภูมิปัญญาและองค์ความรู้ต่างๆ ในการเพาะปลูกข้าว จากรุ่นสู่รุ่นอย่างต่อเนื่อง ควรสร้างเอกลักษณ์เฉพาะให้กับข้าวหอมมะลิว่า เป็นข้าวที่ต้องปลูกในประเทศไทยเท่านั้น จึงจะได้กลิ่นและรสชาติที่หอมเหมือนดอกมะลิ ควรกระตุ้นให้ตระหนักว่าข้าวหอมมะลิมีความเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตของชาวนาไทย ควรกระตุ้นให้เกษตรกรตระหนักถึงปัญหา การใช้สารเคมีและรณรงค์ให้เกษตรกรลดการใช้สารเคมีในการกำจัดแมลง วัชพืช และศัตรูพืช สื่อมวลชนควรมีส่วนในการเผยแพร่ความรู้เรื่องข้าวหอมมะลิไทย ยกเว้น ควรส่งเสริมให้ทั่วโลกรู้ว่าความหอมของข้าวหอมมะลิเป็นเอกลักษณ์ของสายพันธุ์ข้าวหอมมะลิไทย ที่ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญไม่สอดคล้องกัน

3. บทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนในการเป็นผู้ตอบสนองความต้องการของสังคม พบว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ที่มีต่อบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนในการส่งเสริมคุณค่าข้าวหอมมะลิไทย จากแบบสอบถามรอบที่สาม ที่ต้องการให้เกิดมากที่สุด คือ ควรส่งเสริมให้ข้าวหอมมะลิเป็นทรัพยากรที่มีค่าของประเทศไทยเช่นเดียวกับทองหรือน้ำมัน กระตุ้นภาครัฐในการแก้ไขปัญหาด้านการขนส่งและการเชื่อมโยงตลาดที่ไม่สมบูรณ์ให้พัฒนาขึ้น สื่อมวลชนควรมีความร่วมมือและประสานความคิด โดยมุ่งประโยชน์ของประเทศเป็นสำคัญในการปกป้องพันธุ์ข้าวหอมมะลิไทย สื่อมวลชนควรตระหนักถึงความสำคัญของข้าวต่อระบบเศรษฐกิจ รองลงมาในระดับมาก คือ ควรกระตุ้นให้รัฐบาลเห็นความสำคัญแลให้อาชีพทำนเป็นอาชีพสงวนของคนไทย ควรกระตุ้นให้ทุกภาคส่วนตระหนักว่าข้าวหอมมะลิเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของชาติไทย ควรกระตุ้นให้มีแหล่งจำหน่ายพันธุ์ข้าวหอมมะลิที่ดีให้แก่เกษตรกร ควรส่งเสริมให้เกิดการวิจัยและพัฒนาปรับปรุงพันธุ์ข้าวหอมมะลิให้มีคุณภาพสูงขึ้น ควรกระตุ้นให้ทุกภาคส่วนตระหนักถึงปัญหาการผลิตข้าวไม่ตรงกับความต้องการของตลาด อาทิ ข้าวไม่ปลอดภัยปน มีสารปนเปื้อน รวมไปถึงการให้ความรู้แก่เกษตรกรในการผลิตข้าวได้ตรงกับความต้องการ

ต้องการของตลาด ควรส่งเสริมให้เกษตรกรสามารถแปรรูปผลผลิตของตนเองเพื่อเพิ่มมูลค่า และส่งเสริมให้มีเครื่องหมายการค้า ควรกระตุ้นให้ทุกภาคส่วนตระหนักถึงสถานการณ์การแข่งขันในตลาดค้าข้าวของประเทศเวียดนามและประเทศในภูมิภาคอาเซียน สื่อมวลชนควรให้ความสำคัญ และติดตามสถานการณ์ปัญหาการปลอมปนข้าวหอมมะลิในตลาดค้าข้าว สื่อมวลชนควรให้ความสำคัญและติดตามสถานการณ์ กระบวนการผลิตข้าวที่ปลอดสารเคมี/การผลิตข้าวแบบเกษตรอินทรีย์ สื่อมวลชนควรเอาใจใส่และมีความต่อเนื่องในการนำเสนอข่าว ความเคลื่อนไหวทางด้านการเกษตรของไทย สื่อมวลชนควรมีส่วนในการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณี อันเนื่องมาจากวิถีชีวิตการทำงาน ในระดับปานกลาง คือ ควรกระตุ้นผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเพื่อให้เกษตรกรได้พันธุ์ข้าวหอมมะลิที่ดีในการเพาะปลูก

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ที่มีต่อบทบาทของสื่อมวลชนในการส่งเสริมคุณค่าข้าวหอมมะลิไทย จากแบบสอบถามรอบที่สาม พบว่า ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญสอดคล้องกันทุกข้อ คือ ควรส่งเสริมให้ข้าวหอมมะลิเป็นทรัพยากรที่มีค่าของประเทศไทยเช่นเดียวกับทองหรือน้ำมัน กระตุ้นภาครัฐในการแก้ไขปัญหาด้านการขนส่งและการเชื่อมโยงตลาดที่ไม่สมบูรณ์ให้พัฒนาขึ้น สื่อมวลชนควรมีความร่วมมือและประสานความคิด โดยมุ่งประโยชน์ของประเทศเป็นสำคัญในการปกป้องพันธุ์ข้าวหอมมะลิไทย สื่อมวลชนควรตระหนักถึงความสำคัญของข้าวต่อระบบเศรษฐกิจ ควรกระตุ้นให้รัฐบาลเห็นความสำคัญแล้วให้อาชีพทำนาเป็นอาชีพสงวนของคนไทย ควรกระตุ้นให้ทุกภาคส่วนตระหนักว่าข้าวหอมมะลิเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของชาติไทย ควรกระตุ้นให้มีแหล่งจำหน่ายพันธุ์ข้าวหอมมะลิที่ดีให้แก่เกษตรกร ควรส่งเสริมให้เกิดการวิจัยและพัฒนาปรับปรุงพันธุ์ข้าวหอมมะลิให้มีคุณภาพสูงขึ้น ควรกระตุ้นให้ทุกภาคส่วนตระหนักถึงปัญหาการผลิตข้าวไม่ตรงกับความต้องการของตลาด อาทิ ข้าวไม่ปลอดสารพิษ มีการปลอมปน รวมไปถึงการให้ความรู้แก่เกษตรกรในการผลิตข้าวได้ตรงกับความต้องการของตลาด ควรส่งเสริมให้เกษตรกรสามารถแปรรูปผลผลิตของตนเองเพื่อเพิ่มมูลค่า และส่งเสริมให้มีเครื่องหมายการค้า ควรกระตุ้นให้ทุกภาคส่วนตระหนักถึงสถานการณ์การแข่งขันในตลาดค้าข้าวของประเทศเวียดนามและประเทศในภูมิภาคอาเซียน สื่อมวลชนควรให้ความสำคัญ และติดตามสถานการณ์ปัญหาการปลอมปนข้าวหอมมะลิในตลาดค้าข้าว สื่อมวลชนควรให้ความสำคัญและติดตามสถานการณ์ กระบวนการผลิตข้าวที่ปลอดสารเคมี/การผลิตข้าวแบบเกษตรอินทรีย์ สื่อมวลชนควรเอาใจใส่และมีความต่อเนื่องในการนำเสนอข่าว ความเคลื่อนไหวทางด้านการเกษตรของไทย สื่อมวลชนควรมีส่วนในการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณี อันเนื่องมาจากวิถีชีวิตการทำงาน และควรกระตุ้นผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเพื่อให้เกษตรกรได้พันธุ์ข้าวหอมมะลิที่ดีในการเพาะปลูก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

ข้อเสนอแนะของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ที่มีต่อบทบาทของสื่อมวลชนในการส่งเสริมคุณค่าข้าวหอมมะลิไทย คือ ต้องการให้เรื่องข้าวและข้าวหอมมะลิ เป็นนโยบายและประเด็นแห่งชาติ ต้องการให้มีการกำหนดให้อาชีพทำนาเป็นอาชีพเฉพาะของคนไทยเท่านั้น เพื่อป้องกันต่างชาติเข้ามาประกอบอาชีพนี้และรวมไปถึงการคุกคามพื้นที่ปลูกข้าวของชาวต่างชาติ ควรส่งเสริมให้คนไทยรู้สึกรักและหวงแหนทรัพยากรชีวภาพของชาติไทยไว้ ไม่ว่าจะเป็ข้าวหอมมะลิ หรือ พันธุ์พืชอื่นๆ ไม่ให้สูญหาย หรือตกไปเป็นของชนชาติอื่น ทุกภาคส่วนควรได้ตระหนักถึงสถานการณ์การแย่งชิงทรัพยากรชีวภาพ ของชาวต่างชาติ รวมไปถึงคู่แข่งอย่าง เวียดนาม กัมพูชา ลาว และประเทศอื่นๆ ที่จะมาเป็นคู่แข่งสำคัญในตลาดสินค้าเกษตรในอนาคตอันใกล้นี้ ควรส่งเสริมให้ข้าวหอมมะลิเป็นพืชเศรษฐกิจที่มีราคาสูง เช่นเดียวกับทองคำหรือน้ำมันและเป็นพืชเศรษฐกิจอย่างแท้จริง ต้องการให้เกิดศูนย์อนุรักษ์ รักษา วิจัย และกระจายพันธุ์ข้าวไปยังเกษตรกรหลายๆ แห่งทั่วประเทศ เพื่อช่วยเกษตรกรให้ได้พันธุ์ข้าวที่ดี ส่งเสริมให้เกษตรกรสามารถผลิตข้าวได้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งไม่มีการเจือปนสารเคมี การขยายตลาดข้าวหอมมะลิในประเทศต่างๆ เพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะของผู้วิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง “การศึกษาภาพอนาคตของสื่อมวลชน ในบทบาทการสร้างเสริมคุณค่าให้กับข้าวหอมมะลิไทย” ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาบทบาทของสื่อมวลชน และพัฒนาอาชีพการทำนาของเกษตรกรไทยให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น ดังนี้

1. ควรมีการนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปพัฒนาบทบาทของสื่อมวลชน ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันอย่างจริงจัง โดยอาศัยผลการวิจัยจากความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ในการนำเสนอข่าวสารด้านการเกษตร
2. ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนควรให้ความสำคัญกับประเด็นและแนวโน้มเรื่องข้าวหอมมะลิ อาทิ เรื่องพันธุ์ข้าว ปัญหาการตลาด การแย่งชิงทรัพยากรชีวภาพ ปัญหาพื้นที่เพาะปลูก ระบบการตลาด เป็นต้น
3. รัฐบาลควรกำหนดให้อาชีพทำนาเป็นอาชีพของคนไทย และส่งเสริมให้คนไทยรู้สึกรักและหวงแหนในพันธุ์ข้าวหอมมะลิไทย

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อให้งานวิจัยเกี่ยวกับภาพอนาคตของสื่อมวลชน ในบทบาทการสร้างเสริมคุณค่าข้าวหอมมะลิไทย ได้แพร่หลายออกไปและเป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าของผู้สนใจเกี่ยวกับสื่อมวลชน และเกี่ยวกับการประกอบอาชีพทำนาข้าว และผู้สนใจทั่วไป ได้กว้างขวางออกไป ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ดังนี้

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับภาพอนาคตของสื่อมวลชนในบทบาทการสร้างเสริมคุณค่าข้าวหอมมะลิไทย โดยใช้เทคนิคและวิธีการวิจัยด้วยวิธีอื่น ๆ เพิ่มเติม
2. หากมีการวิจัยในลักษณะนี้อีกเพื่อเป็นการยืนยัน ควรศึกษาหรือรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานเดิมหรือหน่วยงานที่มีลักษณะใกล้เคียงกันมากที่สุด
3. การวิจัยครั้งต่อไป ควรดำเนินการวิจัย ทั้งการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณควบคู่กันไป เพื่อดูความสอดคล้องของผลการวิจัย
4. ประเด็นการวิจัยเกี่ยวกับข้าวหอมมะลิ ที่น่าสนใจ คือ การศึกษาปัญหาของผู้ประกอบอาชีพทำนาข้าว ผู้ประกอบการค้าข้าว และส่วนงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องให้ครอบคลุม
5. ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพ หรือการวิจัยเชิงเอกสาร เกี่ยวกับพื้นที่ของสื่อมวลชน ในการนำเสนอเรื่องข้าวหอมมะลิว่ามีปริมาณ มากน้อยเพียงใด รวมไปถึงเนื้อหาที่นำเสนอมีรูปแบบอย่างไร เป็นต้น
6. ในประเด็นการศึกษามหาบทบาทของสื่อมวลชนในการสร้างเสริมคุณค่าให้กับข้าวหอมมะลิ สามารถดำเนินการวิจัยในรูปแบบอื่นๆ ได้อีก เช่นการวิจัยเชิงปริมาณ เป็นต้น